

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Regele CAROL I. al României.

1839—1914.

Ca un trăsnet a străbătut inimile tuturor Românilor vestea năpraznică a morții celui dintâi și Marele Rege al României:

Carol I.

Cu mare și profundă înțelepciune și cu rar tact a condus destinele tinerului Regat român, între cele mai grele împrejurări, ridicându-l la o vază, tărie și stimă de necrezut, în decursul glorioasei Sale domniri de aproape o jumătate de veac.

Clădirea Regatului Român o a pus pe cele mai solide și mai sigure baze.

A reînviat vechia glorie românească, ca cel mai viteaz Căpitan în fruntea tinereii, dar vitezei sale armate, storcând stîmă și admirația streinilor și a dușmanilor.

În inima Lui mare, nobilă, stăpînită de o dragoste nemărginită față de Țară și de popor, cuprindea întreg neamul românesc a cărui soartă și nevoi le cunoștea și simțea foarte bine.

Domnitori mari și puternici ai Europei, ca Impăratul Germaniei Wilhelm II, și Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, susțineau relațiuni de intimă amiciție cu Marele Reposat, ale cărui sfaturi și părări înțelepte le prețuiau tare mult.

Sufletul Lui era sufletul poporului român, ale cărui aspirațiuni îi încălzeau inima Lui caldă devenită românească.

Ne alăturăm și noi adânc îndurerăți la Marea jale a fraților din Regat și plecăm genunchi cu profunda smerecenie în fața Catafalcului nemuritorului și Marelui Rege Român Carol I.

Bunul Dumnezeu să'L odihnească în pace și eternă să li fie memoria!!!

Cum a murit regele Carol.

Suveranii dormeau la castelul Peleş în aceleaș dormitor.

Sâmbătă la oarele 6 dimineața s'a deșteptat regina. De obicei la această oară se deștepta și regele.

Regina văzând că regele nu se deșteaptă și că doarme foarte liniștit, nu sa îndurat să-i tulbure somnul.

Dar peste câteva minute regina șopti: Carl! Carl!

Și neprimind nici un răspuns observând că regele nu se mișcă se apropie de pat și-l chiamă cu voce mai tare: Carl! Carl!

Regele, care la cel mai mic zgomot din cameră se deștepta, tot nu răspunse.

Atunci regina pușe mâna pe capul regelui și strigă desperată: Carl!

Tipătul reginei se auzi în celelalte camere și când personalul întră în dormitor, găsi pe regină îngenunchiată, în neșimțire, la căpătăiul suveranului.

Corpul regelui era rece...

Comunicarea morții Regelui.

Ministrul de externe a comunicat la oarele 11, telegrafic, tuturor legațiunilor noastre, cum că primul rege al României a încetat din viață azi la 5 și 30 m. dimineața.

— »Monitorul Oficial« a apărut într'o ediție specială anunțând tristul eveniment și publicând convocarea Corpurilor legiuitoare pentru Dumin.

— Duminecă la 10 dim. un conziliu de miniștri s'a întrunit, la care a fost invitați și d-nii Tache Ionescu, Alesx. Marghiloman, Mihail Ferechide și Vasile Missir.

— Parlamentul a fost convocat pe ziua de Duminecă.

Miniștri și familia princiară

Sâmbătă au plecat cu tren special din București spre Sinaia, la oarele 10 și jum. dela Cotroceni, miniștrii, principele Ferdinand, principesa Maria și principele Carol.

La palatul regal.

La palatul regal de dimineață, a fost un adevărat pelerinaj. Mii de oameni, din toate straturile societății au venit de sau înscris la registrele cari sau depus la salonul dela intrare din aripa dreaptă a palatului. Steagul de deasupra palatului a fost lăsat jos, în semn de doliu.

Inmormântarea regelui Carol dela Sinaia la București.

La oarele 10 jum. s'a oficiat un serviciu divin în aula Castelului Peleş, în care se afla catafalcul cu coșciugul suveranului. La serviciu a asistat regina Elisabeta, regele Ferdinand I, principele Carol, moștenitorul Tronului, principele Nicolae, principesa Elisabeta, principele Mircea și o distinsă asistență.

După »Veșnica Pomenire« regele Ferdinand însoțit de Principele Carol a condus pe regina văduvă, care plângea în camera sa.

Coșciugul a fost ridicat de ofițerii din Casa militară. S'a format apoi cortegiul în frunte cu clerul, dnii: general mareșal Robescu purtând pe o perină spada regelui Carol I; general Perticari purtând coroana de Oțel, general Mavrocordat cele două bastoane de mareșal.

Urmau apoi Suveranul și principele Carol, cari purtau pe umeri coșciugul, împreună cu dl prim-ministru Brătianu și toți dnii ofițeri din casa militară actuali și foști aghiotanți ai regelui.

În curtea inferioară a palatului coșciugul a fost depus pe un afet de tun din reg. 19 artilerie tras de 6 cai. Capacul coșciugului a fost înfășat cu un mare drapel tricolor.

La apariția coșciugului plutonul de gornști din vânători a sunat semnalul regal, apoi, a sunat marșul mortuar.

Un pluton de jandarmi rurali, o companie din bat. 2 vânători, care a dat onorurile; clerul; marașelii Curței cu insignele regale; carul mortuar ale cărui panglici negre sunt purtate de agiutanții regali, iar în jurul afetului sunt purtate drapelul vechi din războiul dela 1877.

După coșciug urmau: regele Ferdinand, având la dreapta pe principele Carol și la stânga pe principele Nicolae; apoi miniștrii. Casa civilă, autoritățile locale și un public numeros.

Cortegiul este închis de întreg batal. 2 vânători, comandat de d. locot. colonel Dabija.

În fața gării coșciugul a fost dat jos de pe afet de aghiotanții regali și depus în vagonul mortuar în care a luat loc și regele Ferdinand, principii Carol și Nicolae, d-nii miniștrii, casele militare și câteva personalități.

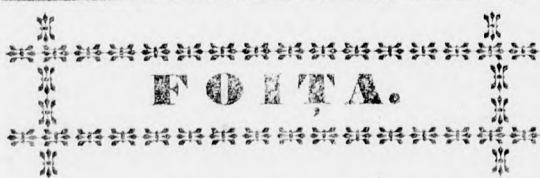
La oarele 12 și 25 m. trenul mortuar a plecat din gară în sunetul gornștilor.

În drumul dela Sinaia până la București era adunată în toate stațiile lume nemămurată spre a saluta pe Rege pentru ultima oară. În Câmpina și Ploiești trenul s'a oprit oficiindu-se câte-un serviciu divin. În toate găurile erau înșirate trupele din garnizoană, școlile, societățile și corporațiile cu drapelul și în frunte cu autoritățile.

Capitala țării a făcut iubitelui ei Suveran dovada ultimului act de nemărginită dragoste și nemângăiată mâhnire: întreg poporul Capitalei, dela mic până la mare, tineri și bătrâni, femei și copii, au condus dela trenul mortuar până la Palatul Regal corpul neînsuflit al Regelui Carol cel Mare, într-o cucernică reculegere.

Nici nu se poate descrie măreția manifestațiunii la care a luat parte întregul popor al Capitalei.

Dela palatul regal, trecând pe strada C. A. Rosetti și pe bulevardele I. C. Brăteanu și Lascăr Catargi, prin piața Victoriei și șoseaua Kisseleff, până la gara Mogoșoaia încă înainte de amiază a staționat o mulțime enormă.

Viața și faptele Regelui Carol.

— Date biografice. —

Carol I, dela 10 Maiu 1866 *Principe* dela 14 Martie 1881 *Rege al României*, n. 8 Apr. 1839, aldoilea fiu al Principelui Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, intră la 1857 în armata prusiană, la 1859 sublocotenent în regim. de artilerie al gardei, călătorește în Franța, Anglia, Spania și Africa septentr., urmează apoi cursurile istorice la universitatea Bonn și înaintează la 1863 locotenent în regimentul 2 al dragonilor de gardă. În toamna an. 1863 e oaspele împăratului Napoleon III la Compiègne. În 1864 ia parte la războiul contra Danezilor în Schleswig Holstein, fiind în relațiuni intime cu Principele de Coroană al Prusiei (mai pe urmă împăratul Friedrich III) la întoarcerea din Schleswig e numit căpitan de cavalerie.

După detronarea lui Cuza-Vodă (11 Febr. 1866) și după refuzul contelui Filip de Flandra de a veni în România, un plebiscit efectuat în zilele 2—8 Aprilie 1866 alege cu 685.000 voturi contra a 224 pe Princ. Carol Domn al României. La 10 Maiu 1866 tânărul Domnitor, de abia în vârsta

Tot grilajul care înconjoară curtea palatului regal a fost îmbrăcată în postav negru susținut de pantlici trei culori.

Sala tronului în care s'a așezat rămășițele defunctului Rege, a fost îmbrăcată toată în negru și purpură.

Sosirea trenului mortuar regal la Mogoșoaia

Trenul regal a sosit în gara Mogoșoaia la oara 3 precis. Cel dintâiu s'au scoborât din vagon Regele Ferdinand și Regina Maria, cari erau îmbrăcați în mare doliu, după ce prin principele moștenitor Carol și principele Nicolae.

Au mai descins apoi d-l I. C. Brăteanu prim-ministru, toți miniștrii și dl Câmpianu, prefect de Prahova. Locomotiva trenului și vagonul mortuar erau îndoliate. În vagonul mortuar se afla arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia în odăjdii; d-nii Coloneli Baranga și Anghelescu și maiorul Antonescu, aghiotanții regali.

Sicriul, îmbrăcat în purpură roșie, a fost ridicat pe brațe de domnii generali Coandă, Istrate și Georgescu foști aghiotanții regali; Colonel Baranga, locot. colonel Anghelescu, maior Antonescu aghiotanți regali, și căpitan Florescu.

Muzica întonează Imnul regal. Tunurile bubue.

Toată lumea se descoperă. Pretutindeni domnește o tăcere religioasă. Ochii tuturor sunt plini de lacrimi.

Mitropolitul Primat și Mitropolitul Moldovei, împreună cu Episcopii și Arhiepiscopii, îmbrăcați în odăjdii, au citit o scurtă rugă la scoborârea sicriului din vagonul mortuar.

Sicriul este urmat de Regele Ferdinand și Regina Maria; Principele moștenitor; primul ministru și miniștrii, foști miniștrii, etc.

Regina Maria a plecat în automobil închis spre Palat.

La oarele 5 a sosit, venind dela gara de Nord, M. S. Regina-văduvă Elisabeta însoțită de d-na Mavrogheni.

Sicriul a fost așezat apoi pe un afet de tun tras de 6 cai.

de 27 ani, susținut și de asentimentul lui Napoleon III și a lui Bismark, sosește la București și depune în adunarea constituțională, presidată de Monolache Kostaki jurământul de a domni ca Domn constituțional, iar noua constituțiune e promulgată la 1 Iulie al aceluiaș an. Primul ministru format de Principele Carol I e un minister de coaliție, dar nu durează decât 2 luni, și de aci încolo în timp de 5 ani se schimbă 10 cabinete și se fac vr'o 30 de modificări ministeriale parțiale, până când dela Martie 1871 înainte, dela un al doilea cabinet L. Catargi, încep ministerele mai durabile. De-sele schimbări de ministere în acei 5 ani dintâiu dovedesc nedeprinderea firească a partidelor de atunci cu formele constituționale; dar adevărata greutate a domniei lui Carol I, în prima ei decadă, era lipsa de simțământ dinastic la mulți din oamenii politici, și nesiguranta armatei, sdruncinată în spiritul ei de disciplină prin participarea activă la resturnarea lui Cuza-Vodă. Măiestria politică, prin care Principele Carol a învins aceste greutăți și a isbutit să facă din România o țară monarchică și dinastică în convingerea tuturor oamenilor ei politici, este una din cele mai remarcabile epurări în istoria contemporană și a înălțat la cel mai mare grad prestigiu acestui Domnitor nu numai în țară, ci și în Europa.

Prima inițiativă a noului Domnitor a fost deșteptarea activității economice prin crearea unei întinse rețele de drumuri de fier. Concesiunea liniei dela Ilțani până la

Sicriul a fost înfășurat într'un drapel național al Casei regale. Deasupra lui a fost fixat chipul și cele două bastoane de mareșal ale Regelui Carol.

Intr'o parte și alta a sicriului sunt fixate pajurile țării aurite. Odată cu sicriul au fost coborâte din vagon și două drapelul din războiul pentru independență. Ele erau purtate, de o parte și de alta a afetului, de colonelul Greceanu și d. locot. colonel Negri.

Cortegiul și parada militară.

Parada a fost comandată de cătră d. General Cotescu, comandantul corpului 1 de armată.

Spada M. S. Regelui, purtată de d-nul general de divizie Iarca Alexandru, asistat fiind de generalii de brigadă Burgele Gheorghe și Bogdan Gheorghe, cu sabia afară.

Coroana regală, purtată de d-l general de divizie Culcer Ion, asistat fiind de generalul de brigadă Aslan Mihail și Contra-amiralul Eustațiu Sabastian, cu sabia afară.

Alături mergeau mai mulți generali de divizie și de brigadă și trupele.

Urmau apoi toți ofițerii fără trupă, pe garde și pe front de 10 inși; Comandantul Corpului 2 armată cu statul său major.

La palatul regal.

La oarele 5 și 10 minute a sosit în fața Palatului Regal cortegiul.

În acest moment au apărut la o ferestră, deasupra ușii de intrare în Sala Tronului, cele două regine. Principesele și doamnele de onoare. Ambele Regine plângeau.

Carul mortuar ajungând în dreptul intrării în sala Tronului s'a oprit iar sicriul a fost ridicat pe brațe de către d-nii generali C. Coanda, V. Zottu, C. Hârjeu și Al. Avărescu, ajutați de ofițerii superiori desemnați a face de gardă în jurul rămășițelor pământești ale defunctului Suveran.

Sicriul a fost ridicat pe scara de onoare și așezat pe catafalcul aranjat, în ves-

Vărciorova e dată lui Strousberg. Din nenorocire acest îndrăzneț întreprinzător, în urma perturbării financiare cauzate din războiul franco-german dela 1870, face faliment. Penibilă descoperire a statului român cu capitaliștii prusiei, cari posedau acțiunile întreprinderii, se înveninează în camera din București prin simpatia multor deputați mai ales din partidul liberal, pentru nefericita Franție și averșiunea lor în contra propunerilor de la Berlin, care se resfrânge și în contra Principelui Carol. Acesta își simte situația sdruncinată și print'o scrisoare publicată în „Allgemeine Zeitung” (27 Ian. 1871) își pregătește abdicarea. Când în seara de 10 Martie 1871, la un banchet dat de colonia germană din București pentru ziua nașterii gloriosului împărat Wilhelm I, consulul general al Prusiei, de Radovitz, este insultat de o ceată de oameni de pe stradă cu toleranța poliției (sub ministrul Ioan Ghica), Principele Carol convoacă pe foștii locotenenți domnești L. Catargi și generalul Golescu pentru a le remite actul de abicare. Dar rezistența lui L. Catargi și insistența câtorva reprezentanți ai puterilor străine îl înduplecă să continue sarcina domniei. Se formează la 11 Martie 1871 cabinetul conservator L. Catargi, care în timp de 5 ani restabilește în parte ordinea, întemeiază finanțele și dă o soluție prealabilă chestiei Strousberg. Rămânând cabinetul L. Catargi în minoritate la alegerile din Martie 1876, Principele Carol, preocupat de apropiata izbucnire a războiului ruso-turcesc și condus de marele său tact

tributul Sălei Tronului. La capul sicriului s'au așezat drapelele cari au luat parte în războiul dela 1877, iar la picioare o masă pe care au fost puse spada Suveranului și Coroana de Oțel.

După ce sicriul a fost așezat pe catafalc, II. PP. SS. LL. Mitropolitul Primat și Mitropolitul Moldovei precum și șase Episcopi au oficiat un scurt serviciu religios în tonând »veșnica pomenire«.

Tot timpul ambele Regine au plâns.

Corpul defunctului Suveran a fost păzit atât ziua cât și noaptea de o gardă compusă de adjutanți regali și princieri precum și de 12 ofițeri superiori.

Inmormântarea Regelui Carol.

Rămășițele pământești ale Regelui Carol I, au fost înmormântate în mănăstirea catedrală dela Curtea de Argeș.

Inmormântarea s'a făcut Joi, în 2 Oct. v. după amiază, dela Palatul Regal din București.

Aceasta s'a făcut după dorința regelui, pe care și-a manifestat o în mai multe rânduri, după cum spun înalții prelați ai catedralei.

— Se afirmă că Majestatea Sa Regina Elisabeta se va stabili la Curtea-de-Argeș, în Palatul Regal de acolo.

Noul Rege al României FERDINAND I.

Duminecă înainte de amiază s'a celebrat în București, la Mitropolie, un solemn serviciu divin pentru odihna sufletului repositului Rege Carol I, prin I. P. S. Sa Mitropolitul-Primat Conon, cu asistență număroasă, iar la orele 2 după amiază s'au întrunit deputații și senatorii în sala de ședință a camerei române, la ședința comună, pentruca în fața lor, ca reprezentanți ai țării românești, să depună noul Rege jurământul pe constituția țării.

politic, chiamă partidul liberal la guvern și încredințează la 24 Iulie 1876 prezidența ministeriului lui I. Brătianu, care o păstrează până la Martie 1888. În Oct. 1876 Brătianu se duce la Livadia în Rusia, pentru a se înțelege cu împăratul Alexandru II și cu cancelarul Gorciacov. La 4 April 1877 se încheie între România și Rusia convenția pentru trecerea armatelor rusești prin România și garantarea integrității teritoriului român. Iar după declararea războiului din partea Rușilor în contra Turciei, (12 Aprilie 1877), Principele Carol face să se declare în parlamentul român independența României, și o acceptă solem la 10 Mai 1877, instituind în aceeași zi ordinul »Steaua României«, ca semn extern al deplinei suveranității. Hotărât a provoca recunoașterea independenței cu armele în mână. Principele stăruie din toate puterile întru cooperarea activă a armatei române alături de cea rusească în contra Turciei, cu toată părerea contrară a tatălui său, a lui Moltke, și a multor politici români. El vedea în un asemenea războiu adevărata renaștere a României, și totodată singurul mijloc de regenerare a armatei. Diplomația rusească se împotriva, dar după a doua înfrângere a armatei rusești dela Plevna, Marele duce Nicolae prin depeșa dela 19 Iulie cere însuși ajutorul român. Conducând în persoană armata sa (35.000 oameni cu 108 tunuri), Principele sosește la 21 Aug. 1877 la Poradim lângă Plevna, fiind numit comandantul suprem al armatei ruso-române dinaintea Plevnei. Sub conducerea sa trupele române

Era de față, pentru a asista la actul solemn, I. P. S. Sa, Mitropolitul Primat al țării și Mitropolitul Moldovei, cu toți Episcopii, deputații, senatorii dignitarii înalți ai țării, corpul diplomatic, și alt public ales. Damele s'au prezentat în haine de doliu. La orele două și-a făcut apariția în sală Regina Maria, însoțită de Principele Elisabeta și Maria și Principele Nicolae, toți în doliu adânc. Regele Ferdinand a fost primit cu aplauze și aclamări frenetice. Era însoțit de Principele Carol, Moștenitorul de tron. S'a procedat numai decât actul solemn. Regele Ferdinand a depus jurământul prescris de constituție, cu mâna dreaptă pe sfânta evanghelie, rostind cu glas înalt cuvintele următoare: »*Jur să păstrez constituția și legile poporului român, să mențin drepturile sale naționale și integritatea teritoriului*«.

Discursul noului rege al României Ferdinand.

După ce a fost depus și subscris jurământul prescris de Constituție, *Majestatea Sa Regele Ferdinand*, a rostit următorul discurs:

»Chemat prin grația lui Dumnezeu și voința națională a fi urmașul marelui Intemeetor, care mi-a lăsat ca sfântă moștenire credința și iubirea poporului român, găsesc, în dragostea mea pentru neam, *puterea de a pași fără șovăire pe calea pe care mi-o impune greaua mea sarcină*. (Urale îndelungate.)

Pilda Aceluia, pe care îl plângem toți ca pe un părinte și convingerea că *numai printr'o neîncetată propășire se poate asigura viața trainică a unui popor, îmi vor fi călăuză în sforțările mele spre a-Mi jertfi întreaga viață pentru dezvoltarea puterilor acestui Stat*. (Urale.)

În îndeplinirea acestei înalte datorii, pe care o îmbrățışez cu neclintită credință și nestrămutată dragoste, stă cea mai dulce mulțumire ce o pot dobândi printr'ansa,

iau asalt la 30 Aug. prima redută Grivița, fac apoi numeroase lucrări de întărituri spre blocarea Plevnei și contribuiesc la căderea ei și la prinderea lui Osman Pașa în ziua de 29 Noemvrie, pe când alte detașamente române ocupă la 9 Noemvrie Rahova și mai târziu la 12 Ian. 1878 Smârdanul lângă Vidin. În acest războiu statornică îngrijire a Principei Carol pentru întărirea și înzestrarea armatei sale este încoronată de un succes strălucit însă tractatul preliminar de pace se încheie la San-Stefano (19 Febr.) fără participarea României, și tratatul definitiv dela Berlin (1/13 Iulie 1878) îl impune pentru recunoașterea independenței modificarea art. 7 din Constituție și retrocedarea celor 3 districte din Basarabia în schimbul Dobrogei. După primirea acestor grele condiții, Principele Carol este proclamat la 14 Martie 1881 Rege al României, și în același an recunoscut de puteri. Intrat astfel cu noul său Regat în concertul european, ca un factor de însemnătate, Carol orientează politica țării spre tripla alianță prin o înțelegere între I. Brătianu și Principele Bismark la Gastein și menține drepturile României în chestia Dunării prin P. Carp, ministru la Viena (1883—84).

Ne mai putând spera să aibă copii din căsătoria sa cu Elisabeta de Wied (săvârșită la 3/15 Nov. 1869), după moartea unicei fiice Maria († 28 Martie 1874), succesiunea la Tron o regulează în favorul nepotului de frate Principei Ferdinand care se însoară (29 Dec. 1892) cu Principeasa

aduc și cel mai adânc prinos de recunoștință Aceluia, a cărui sfântă amintire e cea mai scumpă legătură dintre Țară și Casa mea. (Urale).

În rodnică domnie, care face mândria istoriei noastre, primul rege al României a găsit cel mai puternic sprijin în unirea tuturor românilor împrejurul Tronului, ori de câteori împrejurări mari impuneau această datorie.

Sunt sigur că însufleșiți de același înalt patriotism Românii vor ști și în viitor să dea Tronului și țării unirea în cugetare și acțiune, care este singura cheazăie a unei sănatoase propășiri naționale.

Dumnezeu, care după atâtea grele încercări a binecuvântat munca acelora, cari s'au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă ceea ce cu atâtea trudă s'a clădit și va ocroti cu dragoste pentru acest popor, munca fără preget ce sunt hotărât ca bun Român și Rege s'o închin iubitei Mele țări. (Aplauze îndelungate entusiaste).

Președintele Camerei strigă:

— Trăiască Regina României! Intreaga asistență izbucnește în urale călduroase.

— Trăiască principele moștenitor al României!

Aceleaș tunete de urale subliniază urecarea adresată moștenitorului Tronului României.

A luat apoi cuvântul presidentul corpurilor Mihail Ferechide, și a parentat în termeni foarte frumoși și induioșători pe Regele Carol I, asigurând la fine pe noul Rege al României de devotamentul corpurilor legiuitoare ale țării.

Intre nouă ovațiuni sgomotoase Regele și Regina, împreună cu ceilalți membri ai casei domnitoare, au părăsit sala, trecând la Mitropolie unde s'a celebrat un scurt serviciu divin pentru îndelunga viațuire a Regelui și a Reginei României.

La orele trei d. a. pretutindenea în țară, în toate garnisoanele, armata

Maria de Saxa-Coburg și Gotha, nepoată de fiu a Reginei Angliei.

Rege constituțional, distins prin cea mai scrupuloasă îndeplinire a datoriiilor, Carol este foarte rezervat în privința administrației, care rămâne în sarcina și pe răspunderea diferiților săi miniștri, păstrează însă constant direcția politicii externe, în grijirea pentru apărarea țării (fortificație în jurul Bucureștilor și la Siret după sistemul Brialmont) și pentru dezvoltarea ei economică (mărețul pod peste Dunăre la Cernavodă, portul Constanța, navigația maritimă). În privința culturii intelectuale e un protector activ al Academiei Române, ale cărei ședințe le presidează uneori, precum presidează adese sesiunile anuale ale Societății Geografice; după inițiativa și cu cheltuiala lui, Academia publică marele dicționar etimologic al limbii române, iar în folosul studenților universitari Regele Carol a dăruit, cu ocazia aniversării de 25 ani ai domniei Sale, edificiul, biblioteca și un capital de întreținere pentru frumoasa Fudațiune universitară Carol I. Cu aceste însușiri și după o astfel de activitate, Carol I a ajuns de mult să aibă în România o activitate nemărginită, și să fie considerat și în străinătate ca unul din monarhii cei mai cu minte și mai valoros.

În zilele istorice, ale anului trecut regele Carol, prin activitatea teritoriului din cadrulater și prin tratatul de pace dela București a adus noui și mari merite la celelalte fapte neperitoare ale Sale, pentru consolidarea și înălțarea prestigiului României.

română a pus jurământul de credință datorită noului ei comandant suprem noului Rege Ferdinand I.

Proclamația guvernului român către popor.

„Monitorul oficial” apărut în ediție specială Sâmbătă după amiază a publicat următoarea proclamațiune:

Români,

România a pierdut pe marele ei Rege Carol I., pe întemeietorul Regatului.

În timp de aproape o jumătate de veac El a închinat Țării toate puterile cu cari Dumnezeu îl înzestrăse și moartea singură a pus sfârșit muncii Sale neobosite și rodnice.

Pildă strălucită de devotament neclintit pentru poporul în fruntea căruia a fost chemat, cu înalta sa conștiință a datoriei, și prin virtuțile Lui, El a înscris în cartea neamului nostru cea mai glorioasă pagină.

Vitejia Sa pe câmpul de războiu a făcut să reinvie gloria străbună, iar înțelepciunea Sa a asigurat statornicia, organizare și neîncetata înălțare a Statului nostru.

Patria li va fi în veci recunoscătoare pentru binefacerile domniei Lui fericite, în care vede și chizășia propășirii ei viitoare.

Prin opera Sa, Carol I. a legat indisolubil dinastia de națiune și în această zi de doliu toți Românii simt datoria ce au de a se strânge în jurul urmașului Său iubit.

El va găsi în dragostea și în încrederea poporului, nu numai mângăerea pentru jalea pe care toți Românii împărtășesc, dar și puteri pentru a îndeplini marea și greaua misiune la care este chemat astăzi.

Insuflețit de aceleași simțăminte ca și gloriosul Său unchiu, noul Rege îi va continua opera întru îndeplinirea menirii neamului.

(Urmează iscăliturile miniștrilor).

Înalt ordin de zi.

M. S. Regele Ferdinand I. al României a adresat armatei următorul ordin de zi:

Ostași,

După o muncă fără preget de o jumătate de veac încărcat de ani și mărire, iubitul nostru Rege și-a închinat pentru veci ochiul care v'a privit neconținut cu dragoste fără margini.

Înima lui părintească v'a însoțit zi și noapte — El v'a dus la glorie și cinste; cu laurii culeși pe câmpurile de bătaie a încununat fruntea Lui și frunțile voastre.

Ostași,

Cu inima îndurerată, dar plină de nădejde, iau asupra-Mi greaua sarcină, ce Mă așteaptă.

Cu credință că veți urma tot înainte pe calea croită de întâiul vostru Rege și Căpitan, vă aduc la rândul Meu dragostea și încrederea unui părinte către copiii săi, cerându-Vă din partea voastră precum v'a cerut și dânsul să vă închinați într-o muncă încordată suflătele Țării și Tronului.

FERDINAND.

REZBELUL.

Luptele în Galiția și în Carpați.

Budapesta 15 Oct.

Eri am ocupat înălțimile dela Stafasol. Deasemenea am câștigat teren

și spre Strary-Sambor. Spre nord de Straviáz sunt în stăpânirea noastră un șir de înălțimi, până la frontul sudic dela Przemysl. La râul San spre în jos de cetate continuă lupta.

Trupele noastre aflătoare în urmărirea Rușilor în Carpați au ajuns până la Wyskov-Skole.

Luptele franco-angloruso-germane.

Berlin 15 Oct. — La Antwerpen au fost făcuți 5000 prinsonieri, 20000 soldați belgieni și 2000 englezi au trecut pe teritoriul olandez, unde au fost desarmați.

— Guvernul belgian, afară de ministrul de războiu, s'a transpus la Havr.

— Atacurile Francezilor în regiunea dela Albert au fost respins cu mari pierderi pentru francezi.

— În ost atacul rusesc în Prusia-Ostică poate fi considerat ca eşuat. Atacul trupelor aliate înaintează. Trupele noastre stau în fața Varșoviei în număr de aproximativ 8 corpuri de armată.

Un atac rusesc peste Vistula a fost respins pe întreaga linie.

Luptele contra Rusiei.

Budapesta, 15 Oct.

— În frontul liniei de bătaie la Medyka în Galiția, dușmanul are poziții întărite, în cari a fost atacat din partea trupelor noastre. Luptele să întind pe un teritoriu tot mai mare. — În Carpați după o luptă de 4 zile am ocupat din nou Toronya, iar acum urmărăm pe Ruși în direcția către Vysko. În ținutul Viso se dau ciocniri mai mici, dar succese, cu detașamente dușmane cari se află în retragere.

Höffer, genarmajor.

NOUTĂȚI.

— **Regele Carol și războiul.** La ultima audiență pe care a avut-o la regele Carol dl Tache Ionescu, Suveranul a spus șefului conservatorilor-democrați:

— *Am un regret mare că n'am murit înainte de începerea acestui groaznic război.*

— **O nouă chemare sub arme.** Bir. telegrafic ung. publică următorul comunicat: Guvernul ungar în înțelegere cu guvernul Austriei a hotărât să conscrie deja acum pe toți cei obligați la serviciul de gloate dela 24-lea an al etății până la al 36-lea an (adecă pe cei născuți în anii 1878—1890), pentru ca după instrucția lor să poată fi imediat înrolați.

E vorba adecă de acei bărbați 24—36 ani, cari până acum n'au făcut serviciul de arme, dar sunt obligați în înțelesul legii la serviciul de gloate.

— **Testamentul Regelui Carol.** Regele Carol a testat din averea sa particulară 12 milioane lei pentru scopuri de binefacere. Castelul Peleş rămâne proprietatea noului rege. (Amănunte în nr. viitor).

— **Cât costă o pușcătură de torpedă?** După cum scriu foile germane o pușcătură de torpedă costă 10,000 mărci. Cam scump lucru.

Colecta

reuniunilor femeilor române gr.-ortodoxe și gr.-cat. în favorul soldaților răniți.

Prezidiul Reuniunilor femeilor române din Făgăraș, a apelat până acum numai în parte și pe cale privată la membrele din jur, doamnele preotese, notărășițe, învățătoare, ca în comune să strângă rufe pentru răniții sosiți la Făgăraș din război.

Aducem pe calea aceasta cea mai sinceră mulțămăită acelor neobosite Doamne cari cu grabă au sărit întru ajutor, ca cel puțin în măsură așa mică să putem îndulci suferințele, celor reîntorși răniți și bolnavi de multele lipsuri îndurate pe câmpul de luptă, pentru salvarea patriei. Ei sosesc sărmanii, istoviți, flămânzi, cu rufele neschimbate de câte 8 săptămâni, iar spitalul militar de rezervă din loc nu mai era provăzut cu rufe ca să-i premenească.

De aceea înoin și pe calea aceasta rugarea ca doamnele de pe sate să adune rufe întrucât să poate și câte un cearșeaf, apoi de ale mâncării: ouă, unt, smântână, și să le aducă președintelor reuniunilor. Vrednicilor noastre țărance sau dovedit și acum ca în totdeauna ca darnice, deși știm, cât sunt ele de lipsite, de încercate prin actualul crâncen războiu. Totuși ne-au trimis lucruri atât de bune, schimburi, unele chiar noi, toate bune de lână, lepedee, bucați lungi de pânză pentru comprese, obiele etc. Până acuma deja am putut preda spitalului peste 200 de schimburi. Asemenea toate damele române din Făgăraș au contribuit afară de rufe și cu o ojină pentru 300 de răniți, și cu zece paturi complete (saltea, perină cu două fețe, țol de acoperit, 2 lepedee, 2 cămăși, 2 părechi pantaloni, 2 ștergare) oferite reuniunii crucei roșii din loc.

Rufe până de prezent am primit dela d-na notărășiță. din Beclean, 38 cămăși, 38 părechi pantaloni, 32 păr. obiele; din Ucea de jos, 13 cămeși, 13 păr. pantaloni și 1 sac de mere; prin dna Elena Jiga, Făgăraș, 26 cămeși, 22 păr. pantaloni; prin dna Maria Cernea, Făgăraș: 30 cămăși, 30 păr. pantaloni; prin dna preoteasă Victoria Aron din Galați, 30 cămeși, 2 pantaloni, 6 lepedeauă, 16 ștergare și 90 coți de pânză. Din Șinca-nouă se-au colectat: 2 țoale de lână, 14 cămeși, 14 păr. pantaloni, 4 lepedeauă, 14 ștergare, 1 perină cu 2 fețe, și pânză. Din comuna Hârseni, colectate prin dl notar G. Marhao 12 cămăși, 7 pantaloni. Din Netot, se-au colectat 13 cămăși; Din comuna Voila mai multe cămăși și pantaloni. Din Pojorta dela dna notărășiță Bica 2 saci de mere.

Membrele comitetelor au mai implement și la o mie (1000) pumnari de lână; au dăruit 100 părechi obiele călduroase, cari vor fi trimise soldaților pe câmpul de luptă.

Fără de aceste au mai dăruit băncile române, și anume: „Banca Poporală” din Arpașul de jos 50 cor. „Parsimonia” din Bran 40 cor. „Noiana” din Noul român 30 cor. „Telechiana” însoțire de credit din Telechirecea 10 cor. Societatea de consum din T.-Recea 5 cor. „Societatea de credit” din Voila 50 cor. „Șincana” institut de credit din Șinca veche 100 cor. Dl Dr. A. Micu avocat Făgăraș 100 cor. „Soc. de credit” din Perșani 20 c. Dna Dr. Urdea 2 perini și 4 fețe.

D-zeu să scrie tuturor darurile, iar pe ai noștri iubiți să ni aducă sănătoși înapoi.

Presidiul Reuniunilor.